

ΝΕΚΡΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1876

«Ἡ διηνεχὴς ἐργασία τῆς ζωῆς μας εἶνε νὰ πρέψωμεν τὸν θάνατον», εἶπεν ὁ Μονταίγνιος. Κατ' ἔτος δὲ ἀναγράφοντες τὰ ὀνόματα τῶν ἀπὸ τοῦ κόσμου τούτου μεταστάντων, βλέπομεν κυρουμένην τὴν λυπηρὰν ἐκείνην ἀλήθειαν. Δὲν θὰ καταλέξωμεν ἐδῶ εἰμὴ ὀνόματα ἀνδρῶν διακριθέντων διὰ τὰς ἀρετάς, τὰς πράξεις ἢ τὴν ἔκτακτον εὐφυΐαν των καὶ ὅμως πολὺ μακρὸς εἶνε δυστυχῶς ὁ κατάλογος. Ἄσκοπον θὰ ἦτο νὰ συγκρίνωμεν ἐκάστοτε τὸν νεκρικὸν τοῦ ἔτους κατάλογον πρὸς τὸν τοῦ προλαβόντος· αἱ τελευταῖαι ἀπώλειαι θὰ ἦσαν πάντοτε αἱ πικρόταται.

Κατὰ τὸ ἔτος 1876 ἡ ἡμετέρα πατρις ἀπώλεσε καὶ πάλιν πολλὰ ἐκ τῶν διαπρεπῶν αὐτῆς τέκνων. Πολλὰ ὀνόματα, δι' ἃ ἐπένησεν ἡ κοινὴ δὲν ἐπιτρέπει βεβιάως ἡμῖν τὸ στενὸν τοῦ χώρου νὰ ἀναγράψωμεν, διὰ τοῦτο θὰ ἀναφέρωμεν μόνον καὶ ἄνευ ἄλλων σχολίων, τὰ γνωστότερα. Ἐχασε λοιπὸν ἡ Ἑλλάς κατὰ τὸ 1876 πρῶτον τὸν πολλαχῶς εὐεργετήσαντα αὐτὴν βαρῶνον Σίμωνα Σίαν, τὸν πρῶτον ὑπουργὸν Ἰω. Δελιγιάννην, τὰ γηραιὰ λείψανα τοῦ ἀγῶνος Νικόλαον Βότσαρην, ἀδελφὸν τοῦ Μάρκου καὶ Γερμανὸν Μαυρομιχάλην, τὸν πλωτάρχη Κωνσταντῖνον Μουρούζην, υἱὸν τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει ἀποκεφαλισθέντος μεγάλου διερμηνέως Κωνσταντῖνου Μουρούζη, τὸν κύκνον τοῦ Βοσπόρου Ἡλ. Τανταλίδην καὶ τὸν κατὰ τὴν ἐσχάτην ὥραν τοῦ ἔτους τὴν ἐσχάτην ἀφέντα πνοὴν σοφὸν καὶ πολὺκλαυστον τοῦ Πανεπιστημίου Πρύτανιν Ἰω. Παππαδάκην. Δύο δὲ μεγάλουμα τέκνα τῆς πενθεῖ μετὰ τῆς Ἑλλάδος ἀπάσης ἡ Κεφαλληνία ἰδίᾳ, τὸν Γεράσιμον Λιβαδᾶν, τὸν ῥιζοσπάστην ἐκείνον τὸν παλαίσαντα πρὸς τὸν ἀγγλικὸν κολοσσόν, καὶ τὸν σοφὸν καὶ ἐνάρετον Θεόδωρον Καροῦσον. Ἡ δὲ ἐν Ἑλλάδι Ἐκκλησία ἔχασε τρεῖς αὐτῆς ἱεράρχας κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος, τὸν Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης Διονύσιον (Σασανᾶν), τὸν Κυθήρων Εὐγένιον (Μαχαριριώτην) καὶ τὸν Παριναξίας Παρθένιον (Ἀκύλαν).

Μεταβαίνομεν τώρα εἰς τὰς ἄλλας χώρας, ἐξετάζοντες ἕνα ἕκαστον κλάδον χωριστᾶ.

ΓΡΑΜΜΑΤΑ.—Ἡ διάνοια, ἡ διάνοια ἐν τῇ λαμπροτάτῃ καὶ ὑψίστῃ αὐτῆς ἐκφάνσει ὑπέστη πρὸ πάντων δοκιμασίας κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος. Ἐπαθον τὰ γράμματα, αἱ ἐπιστῆμαι, αἱ τέχναι. Ἀρχίζομεν ἀπὸ τῆς Γαλλίας, ἥτις καὶ πλεῖστον ἐδοκιμάσθη. Ἀπώλεσεν αὕτη καὶ τὴν ἔξοχον γυναικα, ἥτις ὑπὸ τὸ ψευδώνυμον Γεώργιος Σάνδ ἐδόξασε τὸ πρῶτον ἤμισον τοῦ καθ' ἡμᾶς αἰῶνος καὶ τὴν κόμησεν δ' Ἀγούλτ (Δανιὴλ Στέρν), τὴν πεπρωκυισμένην διὰ πλείστων ἀρετῶν, τῆς ὁποίας καὶ αἱ μυθιστορίαι καὶ αἱ περὶ τέχνης μελέται καὶ τὰ φιλοσοφικὰ δοκίμια κατα-

δεικνύουσι σπανίαν διανοητικὴν δύναμιν. Ἄλλὰ καὶ ἄλλης γυναικὸς τὸν θάνατον ἐθρήνησαν οἱ Γάλλοι, τῆς Λουίζης Κολλέτ. Ἡ Κολλέτ ἔγραψε πολλὰ καὶ πολλὰίς ὥραια.

Ὁ Πατέν, ὁ ἰσόβιος γραμματεὺς τῆς γαλλικῆς Ἀκαδημίας, ὁ συγγραφεὺς τὰς Μελέτας ἐπὶ τῶν Ἑλλήνων τραγικῶν, ὁ Ἐδουάρδος Πλουβιέ, ὁ δημοτικὸς ποιητὴς, ὃν δὲν ἀπηξίου νὰ ἀποκαλῆ συνάδελφον ὁ Μυσσέ, ὁ Θεόφιλος Σουλβέστρ, ὃν πολὺ ἀνέδειξαν ἐν τῇ τῆς τέχνης κριτικῇ οἱ Ζῶντες τεχνῖταιί του, ἀπέθανον τῷ 1876. Πρὸς τούτοις δὲ, ὁ Εὐγένιος Φρομαντέν, οὔτινος τὸν Δομίνικον ἠρέσκετο νὰ ἐπαινῇ ὁ Σαιντ Βέβ. Δὲν πρέπει δὲ νὰ ἀφήσωμεν ἀμνημόνευτον καὶ τὴν λαμπρὰν μελέτην αὐτοῦ ἐπὶ τῆς φλαμανδικῆς σχολῆς, ἣν ἐπέγραψεν *Οἱ ἄλλοτε ζωγράφοι*.

Ἐχομεν ἔπειτα δευτερεύοντά τινα πρόσωπα νὰ καταλέξωμεν. Τὸν κόμητα τοῦ Cheyigné, τὸν γράψαντα τὰ *Ῥημικὰ Διηγήματα*, τὸν Ξαβέριον Ἐϋμαν καὶ τὸν στρατηγὸν Γονδρεκούρ.

Ἐν Γερμανίᾳ ἀπέθανον κατὰ τὸ 1876 τρεῖς ὀνομαστοὶ ποιηταί. Ὁ Φράϊλιγρτ, ἐκ τῶν δημοτικωτάτων τῆς ῥομαντικῆς πλειάδος, ὁ κόμης Ἄουερσπερ (Ἀναστάσιος Grün), ὁ βιενναῖος ἐκεῖνος πατριώτης ποιητὴς ὁ μεταφράσας τὰ δημοτικὰ ἄσματα τῆς Καρνιόλης καὶ ὁ Σίμρωκ, ὁ καταστήσας πάγκοινα τὰ παλαιὰ Νιβελούγεια ἔπη.

Ἐν Ἰταλίᾳ, ὁ δημοκρατικὸς ποιητὴς καὶ φίλος τοῦ Μαρτίνη Ἰούλιος Οὐβερτίνης καὶ ὁ χαριεὶς ἄμα ἐπιγραμματοποιὸς καὶ βαθὺς τῆς ἱστορίας τῶν παλαιῶν ἐκκλησιαστικῶν ταγματῶν γνῶστης Β. Γιούτσης.

Ἐν Ἰσπανίᾳ, ὁ Φερνάν Καβαλλέρο, οὔτινος αἱ μυθιστορίαι εἰς πλείστας γλώσσας μετεφράσθησαν.

Ἐν Ἀγγλίᾳ, ὁ μυθιστοριογράφος Γεώργιος Λόουραν, ὁ Οὐάλτερ Θρόνσβουρ καὶ ὁ Ἰωάννης Φόρστερ, ὁ φίλος καὶ βιογράφος τοῦ Δίκενς.

Ἡ Πολωνία ἔχασε τὸν διάσημον αὐτῆς ποιητὴν Σεβερίνον Goszczinski, τὸν μετασχόντα καὶ τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1830, ἡ δὲ Ὀλλάνδα ἕνα τῶν δημοτικωτέρων αὐτῆς ποιητῶν, τὸν I. Π. Heye.

Ἄς ἔλθωμεν εἰς τὴν κριτικὴν, εἰς τὴν ἱστορίαν, εἰς τὴν φιλοσοφίαν. Ἐνταῦθα πρέπει νὰ ἀναγράψωμεν ἐν Γαλλίᾳ μὲν τὰ ὀνόματα τοῦ Εὐγενίου Despois, τοῦ Γεωργίου Ἀβενέλ, τοῦ κόμητος Καρνέ, τοῦ Guigniant. Ὁ Despois ἐξέδωκε τὸν Μολιέρον, τὰ δὲ πρῶτά του ἱστορικὰ δοκίμια ὑπομιμνήσκουσι τὰ τοῦ Μικκώλεϋ, ὁ Ἀβενέλ ἐσπούδασεν ἐπιμελέστατα περὶ τὴν ἱστορίαν τῶν τελευταίων ἐτῶν τοῦ 18 αἰῶνος, ὡς καὶ ὁ Καρνέ, ὅστις ἐγένετο καὶ ἑταῖρος τῆς γαλλικῆς Ἀκαδημίας, ὁ Guigniant ἦτο ἑταῖρος τοῦ Ἰνστιτούτου καὶ καθηγητῆς, μετέφρασε δὲ τὸ περὶ θερησκευμάτων σύγγραμμα τοῦ γερμα-

νοῦ Creuzer. Μνεῖαις ἄξιος εἶνε καὶ ὁ κοσμήτωρ τῆς ἐν Διζῶν σχολῆς τῶν γραμμάτων Τισσά, οὐτινος φημίζονται τὰ φιλοσοφικὰ βιβλία.

Ὀλίγον μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Despois, ἀπέθανε καὶ ὁ Εὐδώρος Σουλιῆς, φημισθεὶς καὶ αὐτὸς διὰ τὰς περὶ τὸν Μολιέρου ἐρεῦνας του.

Μετὰ τῶν ἀνδρῶν τούτων καταλεκτέος καὶ ὁ Neffizer, ὁ ἰδρυτὴς τοῦ γαλλικοῦ Χρόνου, φιλόσοφος ἄμα καὶ ἱστορικός καὶ συγγραφεὺς διάσημος.

Παρὰ τοῖς ἐργάταις τῶν γραμμάτων δίκαιον εἶνε νὰ εὐρίσκωσι τιμίαν θέσιν καὶ οἱ φιλόβιβλοι καὶ οἱ τυπογράφοι καὶ ἐκδόται. Καὶ δὴ ἀναγράφωμεν ἐδῶ πρῶτον τὸ ὄνομα τοῦ φιλέλληνοσ Ἀμβροσίου Φιρμίνου Διδότου, ἐταίρου τοῦ Ἰνστιτούτου καὶ υἱοῦ τοῦ ἰδρυτοῦ καὶ ἀρχηγοῦ τοῦ φερωνύμου διασῆμου τυπογραφείου. Παρ' αὐτὸν δὲ καταλέγομεν τὸν περιλάλητον τυπογράφον τοῦ Στρασβούργου, τὸν Σίλβεμαν, τὸν φιλόβιβλον Ἐρρίκον Φουρονέλ, τὸν ἐπὶ πολλὰ ἔτη βιβλιογράφον τῆς Ἐφημερίδος τῶν Συζητήσεων Ἰούλιον Ἀσσεζᾶ καὶ τέλος τὸν Νέστορα τῆς γαλλικῆς δημοσιογραφίας de Laurentic.

Πρὸς τούτοις ἀπέθανον τῷ 1876 ὁ διάσημος ἐθνικός ἱστοριογράφος τῆς Βοημίας Φραγκίσκος Παλάκκι καὶ ὁ ἐκ τῶν ἀρίστων τῆς Γερμανίας ἱστορικῶν Γεώργιος Ρερίζ.

Ἡ Ἰταλία ἀπώλεσε τὸν φιλόσοφον Ἰωσήφ Φερράρην, τὸν μεταφράσαντα τὸν Πλάτωνα καὶ ἐκδόντα τὸν Βίον, καὶ τὸν φιλόλογον καὶ πολιτικὸν Καππὸνην, πρὸν δὲ ὀρεῖομεν ἀρίστην Ἱστορίαν τῆς Φλωρεντινῆς δημοκρατίας. Ἡ Γερμανία ἔτι, τὸν βραῶνον Ῥέισμπαχ, ἰδιοκτῆτην τῆς Γερικῆς Ἐφημερίδος τῆς Αὐγούστη καὶ ἀρχηγὸν τοῦ γνωστοῦ τυπογραφείου τῆς Γόττας. Ὡς φιλόβιβλος μνημόνευτέος καὶ ὁ Ἀμερικανὸς Σαμουήλ Drake, συγγραφεὺς Ἱστορίας τῆς Βοστώνης καὶ ἰδιοκτῆτης τῆς μεγίστης ἰδιωτικῆς βιβλιοθήκης τοῦ κόσμου.

ΚΑΛΑΙ ΤΕΧΝΑΙ.—Μεγάλην ὑπέστησαν ἀπώλειαν καὶ αἱ καλαὶ τέχναι κατὰ τὸ ἔτος 1876. Ἡ Γαλλία ἔχασε τοὺς ζωγράφους Εὐγένιον Φρομαντὲν, τὸν Διάζ, τὸν γράψαντα τὰς Ὀδαλλίκας καὶ πολλὰ τοπεῖα καὶ τὸν βουργουνδιον τοπειογράφον Ἰωάννην Cornu, τοῦ ὁποῖου ἡ ἀφελῆς καὶ εὐσυνείδητος γραφίς ἦτο πλήρης ζωῆς. Ἐπειτα τὸν Κάρολον Λαριβιέρ, τοῦ ὁποῖο οἱ πίνακες κοσμοῦσι τὸ ἐν Βερσαλλίαις στρατιωτικὸν μουσεῖον.

Καὶ ἡ γλυπτικὴ ὑπέστη σκληρὰν δοκιμασίαν ἐν Γαλλίᾳ. Ἀπέθανεν ὁ I. Περράνδ, ἐταίρος τοῦ Ἰνστιτούτου, ὁ Βόσιος, ὁ καλλιτεχνήσας τὰ ἀνάγλυφα τὰ κοσμοῦντα τὴν θριχυδικὴν ἀψίδα τοῦ Ἐτοῶλ ἐν Παρισίοις καὶ ὁ Παῦλος Cabet.

Ἐν Ἀγγλίᾳ, ἀπέθανεν ὁ σίρ Γεώργιος Harvey, ζωγράφος διάσημος ἱστορικῶν εἰκόνων καὶ πρὸς

δρος τῆς ἐν Σκωτίᾳ Βασιλικῆς Ἀκαδημίας τῶν τεχνῶν, καὶ ὁ σίρ Ἰωάννης Graham Loogh, γλύπτης ὀνομαστός, τοῦ ὁποῖου ἔργα εἶνε ὁ ἀνδριάς τοῦ Νέλσωνος καὶ οἱ λέοντες τοῦ Trafalgar-square ἐν Λονδίῳ. Ἐν Ἰταλίᾳ, ὁ καθ' ἅπασαν τὴν Εὐρώπην γνωστός γλύπτης καὶ σχεδιογράφος Φοντάνας καὶ ὁ Δουκάρδης, ὃν ἀνύψωσεν ὁ Κατακλισμός του. Μὴ παραλείψωμεν τὸν λιθογράφον Μιχαὴλ Φανόλιν, τὸν διὰ τῆς λιθογραφίας καταστήσαντα κοινὰ τὰ ἀριστουργήματα τοῦ Ῥαφαήλου, τοῦ Βερονέζι, τοῦ Μουρίλλου. Ἡ ἐν Γερμανίᾳ σχολὴ τῆς Δυσσελδόρφης ἔχασε τὸν Tidemand καὶ τὸν Henneberg, περὶ τῆς ἀλληγορικῆς εἰκόνος τοῦ ὁποῖου, τῆς παριστώσης τὸ Κυνήγημα τῆς Εὐδαιμορίας, τόσος πρὸ δεκαετίας ἐγένετο λόγος ἐν Παρισίοις. Ἀπέθανε καὶ ὁ ἱππότης Fuhrig, ἐκ τῶν ἀρίστων ζωγράφων ἱστορικῶν εἰκόνων ἐν Αὐστρίᾳ καὶ κορυφαῖος τῆς γερμανικῆς σχολῆς τῶν Ναζωραίων καλουμένων ζωγράφων, καὶ ὁ ἐν τῇ αὐτῇ τῆς Βυρτεμβέργης ζωγράφος Gegenbauer, ὡς ἐπίσης καὶ ὁ σουηδὸς ὑδατογράφος Ἐγγρον Λουνδγρεν. Καὶ ἔτι νὰ κλείσωμεν τὸν πένθιμον τοῦτον κατάλογον ἄς ἀναγράψωμεν καὶ τὸ ὄνομα τοῦ βέλγον Βάν Λερίου, ἀρίστου ζωγράφου τῆς ἀμβερσιανῆς σχολῆς.

ΜΟΥΣΙΚΗ.—Περὶ τὰ τέλη τοῦ ἔτους ἐπέβησεν ὁ μουσικὸς κόσμος τὸν Félicien David, τὸν μουσουργὸν τῆς Ἐρήμου, τῆς *Adieu Bouch*, τοῦ Ἡρακλείου, τοῦ Μαργαρίτου τῆς Βρασιλίας. Εὐτυχῶς εἶνε τὸ μόνον μέγα ὄνομα, ὅπερ ἀπαντῶμεν ἐν τῇ μουσικῇ νεκρολογίᾳ τοῦ 1876, ἐκτὸς τῆς μουσικῆς θεωρίας καὶ τῆς μουσικῆς αἰσθητικῆς, διότι κατέβη κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος εἰς τὸν τάφον ὁ Ἐδουάρδος Κουσεμάρκερ, οὐτινος πολύτιμος συμβολὴ εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς μουσικῆς εἶνε ἡ Ἱστορία τῆς Ἀρμονίας καὶ αἰῶνται αὐτοῦ μελέται, καὶ ὁ A. Ambros, ὁ σοφὸς τῆς Αὐστρίας αἰσθητικὸς, ὃν κατέστησε περιλάλητον ἡ Ἱστορία τῆς μουσικῆς του καὶ τὰ κριτικά του ἔργα.

Ἐκ τῶν ἐκτελεστῶν μουσικῶν (musiciens exécutants) ἀναφέρομεν τὸν γάλλον κλειδοκμβαλιστὴν Βερτίνην, τὸν βέλγον Grégoire καὶ τὸν γερμανὸν βαρβιςτὴν (violoncelliste) Goltermann, πλὴν δὲ τούτων, τὸν βραβευθέντα ἐν τῷ ἐν Βελγίῳ μεγάλῳ μουσικῷ διαγωνίσματι τοῦ 1875 Isidor de Vos καὶ τέλος τὸν Σαμουήλ Σεβαστιανὸν Wesley, ὄργανιστὴν καὶ μουσουργὸν δημοτικώτατον ἐν Ἀγγλίᾳ.

Ὅτι ἦτο δὲ ἄδικον νὰ παραληφθῇ ἐνταῦθα τὸ ὄνομα τοῦ ἰταλοῦ πρίγκηπος Pompeo Belgioso, ὅστις ἐγένετο φίλος ἄμα καὶ Μαικίνας τοῦ Βελλίνη, τοῦ Δονιζέττη, τοῦ Πατσίνη, τοῦ Ροσίνη. Ὁ τελευταῖος οὗτος μάλιστα χάριν αὐτοῦ ἔγραψε τὸ πολυθρόλητόν του Stabat mater.

ΘΕΑΤΡΟΝ.—Δὲν εἶνε εὐκόλον πρᾶγμα νὰ ἀντικαταστήσῃ ἡ γαλλικὴ σκηνὴ τοὺς τεχνίτας, οὓς ἔχασε τῷ 1876. Φρειδερίκος Λεμαίτρ, Le-

sueur, Mme Léontine Fay! Ὑπ' αὐτοὺς ἄς καταλεχθῆ ὁ εὐφυῆς καὶ δυστυχῆς Μζουρίκιος Cose, εἰς θν δὲν ἤρκει ἡ δόξα τοῦ ὑποκριτοῦ καὶ τὰ ἐν Βρυξέλλαις κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος χειροκροτήματα, ἤθελε δόξαν συγγραφῆς, ἀπέτυχε καὶ τὸν ἤγαγεν εἰς τὸν τάφον ἢ ἀποτυχία.

Καὶ ἐπειδὴ περὶ δραματικῶν συγγραφέων ὁ λόγος, μὴ λησμονήσωμεν τὸν Félix Duvert, ὅστις συνεργάζομενος μετὰ τοῦ Lausanne ἀφῆκε πλέον τῶν 200 κωμωδιῶν, βωδβιλλίων, δραμάτων κλ., τὸν Αὐγ. Pillon, ἔσφρον τῆς ἐν τῷ Λούβρω βιβλιοθήκης, γράψαντα ἄξιας λόγου κωμωδίας (καὶ λεξικὸν τῶν συνωνύμων τῆς ἑλλ. γλώσσης) καὶ τὸν Φαβρίκιον Labrousse. Τὰ δὲ νόματα τῆς Ἰουλίας Hisson καὶ τῆς χαριτωμένης δεσποινίδος Πριολᾶ, ἀμροτέρων ἀξιολόγων ἀοιδῶν, καὶ τοῦ διασήμου ὑψιφώνου Ταμπουρίνη κλείουσι καὶ τὸν κατάλογον τοῦτον.

ΕΠΙΣΤΗΜΑΙ.—Ἀδύνατον νὰ ἐνδιατροῖψωμεν εἰς πάντα τὰ πρόσωπα τὰ δοξασθέντα ἐν ταῖς ἐπιστήμασι καὶ θανόντα κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος. Ἡ βραχυτάτη αὕτη ἐπιθεώρησις δὲν ἐπιτρέπει εἰμὴ περὶ τῶν πρωτεύοντων καὶ ἐξεχόντων νὰ γείνη λόγος. Πρῶτον, δύο Ἄγγλοι ἀνατολικολόγοι (orientalistes) ὁ Γεώργιος Σμιθ καὶ ὁ Ἐδουάρδος Lane, μεταφράσας ἐκ τῆς ἀραβικῆς τὴν Χαλιμᾶν, ἔπειτα, ὁ διάσημος ἰταλὸς γεωγράφος καὶ ἀνατολικολόγος Φραγκίσκος Νινισκάκης, ὁ γάλλος ἀνατολικολόγος Ἰούλιος de Mohl, πρὸς θν ὀφείλομεν τὰ Ἀποσπάσματα τοῦ Ζωροάστρου εἶνε δ' οὗτος ἀδελφὸς τοῦ γερμανοῦ νομομαθοῦς Ροβέρτου de Mohl. Τέλος ὁ ἄγγλος Ἰω. Wilson, ὁ ἰταλὸς φιλόλογος Βερνάρδος Βελλίνης.

Ὁ γερμανὸς Ἰούλιος Πέτερμανν, ἀσχοληθεὶς περὶ τὴν ἀρμενικὴν, χαλδαϊκὴν καὶ ἀραβικὴν γλῶσσαν, ὁ ἐν Βόννα καθηγητὴς τῆς φιλολογίας Φ. Diez καὶ ὁ μέγας καὶ πολὺς Ritschl.

Ἐπειτα, ὁ γάλλος γεωλόγος Κάρολος Sainte-Claire-Deville, τοῦ Ἰνστιτούτου, ἀδελφὸς τοῦ διακοινώσαντος τὸ ἀλουμίον, ὁ φυσικὸς καὶ μηχανικὸς βαρὼν Seguiet, τοῦ Ἰνστιτούτου, καὶ ὁ ἐπίσης ἐταῖρος τοῦ Ἰνστιτούτου διάσημος χημικὸς Balard, ὁ ἀνακαλύψας τὸ βρόμιον.

Μνησθῶμεν ἔτι τοῦ πολωνοῦ γεωλόγου Chekanowki, τοῦ γάλλου στρατηγῶν Μορέν, ἐταῖρου τοῦ Ἰνστιτούτου, ὅστις πλείστον συνεδάλετο εἰς τὴν πρόδον τῆς πειραματικῆς μηχανικῆς καὶ τέλος τοῦ σοφοῦ ἄγγλου ἀγρονόμου John Gillson, προέδρου τῆς γεωργικῆς Ἐταιρίας τῆς Σκωτίας.

Μεταξὺ τῶν ἐπιστημόνων πρέπει νὰ καταλεχθῆ ὁ τε γερμανὸς περιηγητὴς Th. von Heuglin, ὁ ἐρευνήσας τὰ κατὰ τὴν Ἀφρικὴν καὶ καταλιπὼν πολὺ τιμὰ ζωολογικὰ πονήματα καὶ ὁ ἄγγλος ἱατρὸς Ριχάρδος King, ταξιδεύσας εἰς τὸν βόρειον πόλον κατὰ τὰ ἔτη 1833, 1834 καὶ 1835 καὶ ἰδρύσας τὴν ἐν Ἀγγλίᾳ ἐθνολογικὴν Ἐταιρίαν.

Καὶ ἡ ἱατρικὴ ὑπέστη πολλὰς ζημίας κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος. Ἀπέθανεν ὁ ἐν Παρίσιος διάσημος ἱατρὸς Κάρολος Lecomte, φημισθεὶς διὰ τὰ ἐπὶ τῆς βελλαδόνιας πειράματά του καὶ τὸ ἐγκαλλώπισμα τοῦ ἐν Βερολίῳ πανεπιστημίου ὁ Δόκτωρ Traube, φυσιολόγος κατασταθεὶς γνωστότατος διὰ τὰ περὶ τῶν ἀναπνευστικῶν ὀργάνων καὶ τῆς θερμομετρίας ἔργα του. Καὶ τὸ ἐν Ἐιδελβέργῃ δὲ πανεπιστήμιον ἔχασε τὸν καθηγητὴν τῆς χειρουργικῆς Γ. Σίμωνα.

Ἐν Ῥωσσίᾳ ἀπέθανον κατὰ τὸ 1876 ὁ πολὺς ἀνατόμος Hirschfeld καὶ ὁ λαμπρῶνας τὰς φυσικὰς ἐπιστήμας de Baer.

Ἐν στενοτέρῳ δὲ ἐπιστημονικῷ κύκλῳ, καταριθμοῦμεν τοὺς ἐξῆς ἐπιστήμονας τὸν πρόεδρον τῆς βελγικῆς ἱατρικῆς Ἀκαδημίας Vleminckx καὶ τοὺς βέλγους ἐπίσης Meynne, στρατιωτικὸν ἀρχίατρον καὶ Douterluingne, στρατιωτικὸν κτηνίατρον, ὡς καὶ τὸν ἐν Βρυξέλλαις ἱατρὸν Breyer καὶ τὸν καθηγητὴν τῆς ἱατρικῆς ἐν τῷ ἐν Liège πανεπιστημίῳ Gloesener.

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΑ.—Τέσσερα πρὸ πάντων ὀνόματα εἶνε μείας ἄξια ἐν τῷ κλάδῳ τούτῳ. Τὸ τοῦ Καζιμίρ Περιέ, ἐν Γαλλίᾳ, τὸ τοῦ καρδινάλειος Ἀντωνέλλη ἐν Ῥώμῃ, τὸ τοῦ Σαμάρινε ἐν Πετρούπολει, διασήμου πολιτικοῦ συγγραφέως τοῦ μοσχοβιτικοῦ κόμματος καὶ τέλος τὸ τοῦ δουκὸς de Saldanha Oliveira Edaun, πρεσβευτοῦ τῆς Πορτογαλλίας ἐν Λονδίῳ, ἐγγόνου τοῦ μαρκησίου de Pombal καὶ διασημοτάτου πολιτευτοῦ τῆς Πορτογαλλίας.

Μετὰ τούτους δὲ καταλέγομεν, ἐν Γαλλίᾳ, τὸν ἐν τῷ Ὑπουργεῖῳ Dufaure ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν ὑπουργῶν Ricard, τὸν Ἀλφόνσον Esquiros, τὸν Μάρκον Dufraisse, ἀρχαῖον δημοκρατικὸν, ἐκουσίως ἐξορισθέντα ἐπὶ τῆς αὐτοκρατορίας, τὸν τὰ μάλιστα συντελέσαντα εἰς διάδοσιν δημοκρατικῶν ἰδεῶν Dupuy, τὴν Cornude, βουλευτὴν ἐπὶ τῆς αὐτοκρατορίας, τὸν Πέτρον Champy, πληρεξούσιον ἐν τῇ ἐθνικῇ συνέλευσει τοῦ 1848, τὸν Παῦλον Sauzet, ὑπουργήσαντα ἐπὶ Λουδοβίκου Φιλίππου.

Ἐν Ἰταλίᾳ, τὸν πατριώτην καὶ συναγωνιστὴν τοῦ Καθούρ κόμητα Παζολίνην καὶ τὸν Λ. Σεττεμβρίνην, τὸν γράψαντα τὴν διαμαρτυρήσιν ἧτις ἐγένετο τὸ σύνθημα τῆς κατὰ τῶν Βουρβόνων ἐπαναστάσεως ἐν Νεαπόλει.

Ἐν Ἀγγλίᾳ, τὸν Λόρδον Λίσγαρ, τὸν Λόρδον Siffleton καὶ τὸν σίρ I. Στιούαρτ.

Ἐν Αὐστρίᾳ, τὸν κόμητα Ἀππουνν, τὸν πολὺν διπλωμάτην καὶ συγγραφέα καὶ ἀρχαιολόγον Πρόκες Ὅστεν καὶ τὸν ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργῶν Holzgethan.

Ἐν Βυρτεμβέργῃ, τὸν ὑπουργὸν Λουδοβίκον Γόλθερ, φιλελεύθερον καὶ πεφωτισμένον ἄνδρα, πολὺ συντελέσαντα εἰς προκοπὴν τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως ἐν τῇ πατρίδι του.

Ἐν Ὀλλάνδᾳ, τὸν Γρόεν φὸν Πρίνστερρ καὶ τὸν διακεκριμένον διπλωμάτην καὶ ἄλλοτε ἀνώτερον ἀξιωματικὸν ἱππότην Schieter de Lophem-Peesteen de Swevezeel.

Ἡ Δανία ἀπώλεσε τὸν Βαλδεμάρ Τούλλυ Ὁξ-χολμ, ἡ Ῥωμανία τὸν Κωσταφόρον.

Καὶ ὁ Ῥαμὼν Καβρέρας, ὁ διάσημος συναγωνιστὴς τοῦ Δὸν Κάρλου καὶ ὁ ἄλλοτε πρόεδρος καὶ δικτάτωρ τῆς μεξικανικῆς δημοκρατίας Ἀντωνίος Λόπεζ-Ἄννα, ἀπέθανον τῷ 1876. Μὴ δὲ παραλείψωμεν νὰ ἀναφέρωμεν ἐνταῦθα καὶ τὰ δύσμοιρα θύματα τῶν σφαγῶν τῆς Θεσσαλονίκης, τὸν Μουλὲν καὶ τὸν Ἄββοτ.

ΝΟΜΙΚΑ.—Ὁ κλάδος οὗτος ὑπέστη σχετικῶς ὀλιγωτέρας ζημίας κατὰ τὸ 1876. Οὐδὲν ἤ-των ἔχασε τὸν διάσημον γάλλον δικηγόρον Chaix d'Est Ange, τὸν ἐπίτιμον πρόεδρον τοῦ ἐν Γαλλίᾳ Ἀκυρωτικοῦ Legagneur καὶ τὸν κόμητα Cclonna d'Istria, ἄλλοτε εἰσαγγελέα. Ὁ μέγιστος τῶν νομομαθῶν τῆς Ἑλβετίας ὁ Rullimann, ἀπέθανεν ἐν Ζυρίχῃ καὶ διάφοροι Βέλγοι διαπρέψαντες ἐν δικαστικαῖς θέσεσιν.

ΣΤΡΑΤΟΣ.—Ἀπέθανον οἱ στρατηγοὶ Cremer καὶ Martin des Palliers, ὁ ἀντιναύαρχος Bé-nic, οἱ ὑποναύαρχοι de la Grandière, Beynard καὶ, τελευταῖος, ὁ Le Barbier de Tinan, (γνωστὸς παρ' ἡμῖν διὰ τὴν ἐν Πειραιεὶ κατοχὴν καὶ τὸν Τινάνιον κήπον), ἐν Γαλλίᾳ. Ἡ Αὐστρία ἔχασε τὸν νικητὴν τῆς Κουστόζας John. Ἡ Ἀγγλία, τὸν στρατηγὸν Taylor.

Πολλοὶ πρὸς τούτοις ἡγεμόνες καὶ ἐξ ἡγεμονικῶν οἰκῶν ἀπέθανον τῷ 1876. Ὡς, ὁ Ἄβδουλ Ἀζίζ, ἡ πριγκηπέσσα τῆς Ἀόστης, πρῶν βασιλισσα τῆς Ἰσπανίας, ἡ Μαρία Νικολαϊέβνα τῆς Ῥωσσίας, ἡ βασιλομήτωρ τῆς Σουηδίας καὶ Νορβηγίας Ἰωσηφίνα, ἡ ἡγεμονὶς Ἰσαβέλλα τῆς Πορτογαλλίας. Παραλείπομεν δευτερεύοντά τινα πρόσωπα ἡγεμονικῶν καὶ ἐν γένει διαπρεπουσῶν οἰκογενειῶν. Περαιτοῦντες δὲ τὸν δυστυχῶς μακρότερον τοῦ δέοντος τοῦτον κατάλογον, προσθέτομεν μόνον ὅτι ἡ δυτικὴ ἐκκλησία πλὴν τοῦ καρδινάλεως Ἀντωνέλλη ἀπώλεσε καὶ τὸν καρδινάλιν Πατρίτην καὶ τὸν καρδινάλιν ἀρχιεπίσκοπον Σαλτσβούργου Tarnoczi. Σ.

Τὸ πρωτότυπον τῆς ἐπομένης ἐπιστολῆς τοῦ Πέτρου Λεβροῦν φυλάττεται ὑπὸ τῶν συγγενῶν τοῦ ἀειμνήστου ναυάρχου Ἰκωδῶν Τομπάζη, οἵτινες προθύμως ἐχορήγησαν ἡμῖν αὐτὸ πρὸς μετὰφρασιν. Ἡ ἐπιστολὴ εἶνε ἀχρονολόγητος, εἰκάζεται δὲ ὅτι ἐγράφη ἐν ἀρχῇ τοῦ 1822, καθόσον, ὡς γινώσκομεν, τότε ἀφίκετο εἰς τὴν Ἑλλάδα ὁ συνιστώμενος φιλέλληνας συναγματοάρχης Βουτιέ. Ὡς ἐνθυμοῦνται δὲ οἱ ἀναγνώσται ἐκ τῆς δημοσιευθείσης ἐν τῇ Ἑστία (φυλλ. 49) βιογραφίας τοῦ Λεβροῦν, ὁ ἐπιφανὴς φιλέλληνας ἐπεσκέφθη τὴν Ἑλλάδα κατὰ Μάιον τοῦ 1820 ἔτους, ἐπιβὰς τοῦ κλεινοῦ δρόμου τοῦ Θεμιστοκλέους, πλοιοαρχομένου ὑπὸ τοῦ Ἰακώβου Τομπάζη.

Σ. τ. Δ.

ΜΙΑ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΤΟΥ ΦΙΛΕΛΛΗΝΟΣ ΛΕΒΡΟΥΝ

Φίλτατε Καπετάν Γιακουμάκη, ἵσως δὲν ἔλη-

σμονήσατε ἐντελῶς τὸν Γάλλον ὃν ποτε παραλαβόντες ἐν Μασσαλίᾳ μετεφέρατε εἰς Ὑδραν. Ἐμὲ τοῦλάχιστον οὐδέποτε διέφυγεν ἡ μνήμη τῶν ἡμερῶν καθ' ἃς διέτριψα ἐν τε τῷ πλοίῳ καὶ τῇ φιλοξενῶ οἰκίᾳ ὑμῶν ὅθεν καὶ μετὰ πολλῆς καὶ ζωνῆρας σπουδῆς διαβιβάζω ὑμῖν εἰδήσεις μου διὰ τοῦ εἰς τὴν Ἑλλάδα ἀπερχομένου Κ. Βουτιέ οὐτινος φθονῶ τὴν τύχην καθόσον οὗτος μὲν μεταβαίνει εἰς τὴν ὠραίαν ὑμῶν πατρίδα ἵνα συναγωνισθῇ ὑπὲρ τῆς ἀνεξαρτησίας αὐτῆς, ἐγὼ δὲ οὐδὲν ἄλλο δύναμαι ἢ νὰ πέμψω ὑμῖν μακρόθεν εὐχὰς ἀγόνους. Περὶ ὑμῶν ἐγένετο ἐνταῦθα λόγος. Αἱ ἐφημερίδες ἐπανελάθον τὸ ὄνομα τοῦ ναυάρχου Τομπάζη καὶ τὴν θαυμασίαν ἀφοσίωσιν ἣν πρῶτος ἐδειξεν ὑπὲρ τοῦ κοινῶ ἀγῶνος. Μεθ' ὑπερηφανείας δὲ ἔμαθον ὅτι πρῶτος ὁ Θεμιστοκλῆς ἀνεκήρυξε τὴν ἀνεξαρτησίαν. Τὸ ὑμέτερον ὄνομα, φίλτατέ μοι ναύαρχε, γενήσεται ἀφετηρία ὠραίας ἱστορίας· ἐγὼ δὲ προειδὼν τοῦτο ὅτε ἤκουσα ὑμᾶς ἐν μέσῳ τῆς θαλάσσης ἄδοντα μετὰ πατριωτικοῦ ἐνθουσιασμοῦ τὸν θούρειον τοῦ Ῥήγα. Ἄγνοῶ ἂν ποτε εὐτυχῆσω νὰ ἴδω καὶ αὐτὴς ὑμᾶς ἐν τῇ ὠραίᾳ Ἑλλάδι· θὰ παρακολουθῆσω ὅμως πάντοτε διὰ τῶν ὀφθαλμῶν καὶ τοῦ νοῦ, οὔτε θ' ἀδιαφορήσω πρὸς τὰ μεγάλα ἔργα ὅσα πράττετε, καὶ μάλιστα οὐδέποτε θὰ λησμονήσω τὸ πλοῖον ἐκεῖνο ἐν ᾧ ἔτυχον τοιαύτης εὐμενοῦς υποδοχῆς, οὐδὲ τὴν ἐν Ὑδρᾷ οἰκίαν ὅπου εὗρον τοσοῦτον γενναῖον φιλοξενίαν. Ἐρῶσο, φίλτατε Καπετάν Γιακουμάκη. Αἰσθάνομαι πολλὴν εὐχαρίστησιν προσαγορεύων ὑμᾶς ὅπως καὶ πρότερον. Καὶ μὲν ὠραιότερον τὸ ὄνομα τοῦ ναυάρχου, ἀλλὰ καταλείπω αὐτὸ εἰς τὴν ἱστορίαν. Τὸ πρῶτον ἀρέσκει μοι κάλλιον, ὡς κάλλιον ἀνήκον εἰς τὴν φιλίαν.

Ἐπαναλαμβάνω δὲ τὰς ἐνθερμοτάτας τῶν εὐχῶν μου ὑπὲρ τε τοῦ ὑμετέρου ἀγῶνος καὶ ὑπὲρ ὑμῶν.

ΠΕΤΡΟΣ ΛΕΒΡΟΥΝ.

ΑΣΤΡΟΝΟΜΙΚΟΝ ΚΑΛΕΝΔΑΡΙΟΝ

Φεβρουάριος.

Περὶ μέσας νύκτας καθορῶμεν κατὰ τοῦτον τὸν μῆνα λάμποντα πρὸς νότον τὸν ὠραῖον ἀστερισμὸν τοῦ μεγάλου Λέορτος μετὰ τοῦ μεγίστου αὐτοῦ ἀστέρος βασιλίσκου. Ὁ ἀστερισμὸς οὗτος εἶνε ἐξαίρετως ἄξιος λόγου διὰ τὸν ξενούμενον παρ' αὐτῷ ἀστέρα, ὅστις κατὰ τὴν ἐν τῷ ἀστερόεντι οὐρανῷ περιφορὰν του παραμένει αὐτόθι ἐπὶ τινὰ ἔτη· εἶνε οὗτος ὁ πλανήτης Οὐρανός. Πλὴν ἀλλὰ θὰ εἶνε ἀδύνατον τοῖς πλείστοις τῶν ἀναγνώστων ν' ἀνεύρωσιν αὐτὸν διὰ ψιλῶν ὀφθαλμῶν, ἐπειδὴ φαίνεται τόσον ἀμυδροῦ φέγγους ἀστερίσκος ὥστε καὶ λίαν ὀξυδερκῆς ὀφθαλμὸς μόλις δύναται νὰ τὸν διακρίνη. Κάλλιον δ' ἐπιτυγχάνεται τοῦτο τῇ ἐπικουρίᾳ διό-